

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvvm Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

Synopsis Centuriæ II. Selectorum Casuum Conscientiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

SYNOPSIS

Centuriæ II. Selectorum Casuum Conscientiæ.

1. **A**CHILVS locum alienum transiens & casu aliquot in eo centenos florenos inueniens in terrâ defossos retinere sibi hos omnes potest, si Dominus eorum sedulo inquisitus non compareat, cum non sit thesaurus.
2. **A**DO ex crassa ignorantia ætatem requisitam se compleuisse putans, & Sacerdotij Ordinem suscipiens peccat quidem mortaliter, & ante legitimam ætatem suscepto Ordine vti nequit, nullam tamen inde censuram incurrit.
3. **A**EMILIUS de præsentibus coram Parocho & Testibus sed conditionatè cum puella contrahens impletâ postea conditione de nouo prædictum Parochum & Testes aduocare debet, vt impletio conditionis illis constet.
4. **A**ISTVLPVS maritus promittit ancillæ matrimonium post mortem vxoris suæ, si iam in adulterium consentiat: consentit illa, quia tamen matrimonium non repromittit, ideo mortuâ vxore Aristulphi nubere huic potest.
5. **A**LBERICVS in altari priuilegiato celebraturus non benè intelligit ex alio Sacerdote, ad liberandam animam è purgatorio Missam de Requiem dici oportere, cum quælibet alia sufficiat, nisi illa nominatim in Bulla Pontificia exprimat.
6. **A**MVRATES miles Turcicus bonis, quæ Christianis eripuerat, iterum spoliatur à milite Romano, qui eadem bona iure quidem naturæ reddere deberet suis Dominis: Cæsareo tamen retinere illa potest.
7. **A**RNVLPVS post procuratum concubinae suæ abortum foetus iam animati pingue beneficium acquirit,

acquirat, quod cum per triennium pacificè possideat, tam ipsum beneficium, quàm fructus perceptos retinere potest.

8. **BAMBA** ex Societate IESV Sacerdos in Monasterium deueniens non potest, per se loquendo, audire Monachum, qui eidem confiteri cupit, nisi adsit Prælati consensus.

9. **BARBARA** deuota Virgo non rectè permittitur quotidie communicare.

10. **BARNABAS** adultum, qui à natiuitate fuit cæcus, surdus, & mutus, sub conditione baptizare potest.

11. **BASTILISCVS** Iudex detentum in carcere Basilium nouit ex priuata & certa scientia innocentem; quia tamen allegata & probata illum ostendunt reum, & adhibita media ad eius liberationem nihil efficiunt, potest eundem morti adiudicare.

12. **BASSYS** tempore Paschali confessionem & communionem in Monasterio quodam Mendicantium peragens non satisfecit præcepto annuæ communionis.

13. **CALAO** Princeps Aulicis suis spectaculum daturus duobus mortis reis malè mandat, vt armis congregiantur, & sic alter in altero sententiam exequatur.

14. **CAMPANVS** Confessarius permittere potest, vt peccatens statim post confessionem ad S. Eucharistiam accedat, etiam si priore nocte pollutionem habuerit voluntariè aut inuoluntariè: vel etiam actum coniugalem soliùs voluptatis causâ exercuerit.

15. **CASSIVS** quia centum florenos, quos iam soluerat, iterum soluere iubetur à Iudice secundùm allegata & probata procedente, tenetur quidem parere, potest tamen occultâ vti compensatione.

16. **CHRISTOPHORVS** beneficium fundans ius Patronatûs reseruauit hæredibus suis, qui id ob ignorantiam 35. annis negligentes productis foundationis

L

litteris

litteris contra Parochum loci interea iure præsentationis utentem agere iam possunt.

17. CLEOPHAS nimis anxie in confessionali examinat pœnitentes: subinde etiam de peccandi consuetudine interrogat, ad quod tamen respondere pœnitens non tenetur, si hæc notitia ad futuram eius cautelam necessaria non sit.

18. CODRATVS, quia absolutionem Sacramentalem negat Fabiano, ab hoc reus agitur mortis: nec tamen Codratus dicere potest, ex negata absolutione calumniam sibi factam esse.

19. CRATO absque iniustitia coëmit iam exuias bubulas vili pretio, ut easdē, dum rariores sunt, maiore pretio vendat.

20. CRESCENTIA iam deflorata in nuptijs pro virgine se vendit, ideoque peccat mortaliter, si vir vitiū comperturus & ægrè laturus putetur: secus si id non putetur.

21. DALMATIVS ruri inueniens Clericum cum foemina concumbentem egregie fuste excipit, idque absque excommunicatione.

22. DAMIANVS Medicus in dubia causa ieiunij dispensare non potest.

23. DARA nouit, virum suum ab se discedentem alibi alteram publicè duxisse, ex eaque liberos iam genuisse; quod quidem hactenus tacuit, deinceps autem tacere non potest, sed deferre debet ad Superiorem saltem denunciatione iuridicâ.

24. DATIVS puer ante septennium prodit perfectum rationis vsu, nec tamen idcirco ad annuam confessionem tenetur.

25. DAVINVS ex diuite hæreditate non succurrit Patri, quem nouit adhuc in purgatorio detentum, ideoque peccat mortaliter.

26. DEMOPHILVS ultimo Iulij confessus & communicans primo die Augusti post Vesperas ad eundo templum PP. Franciscanorum & requiritas

fitas ibi preces fundendo lucrari potest Indulgentias Portiunculæ absq; noua confessione & communione.

27. DIOMEDES maleficium se pati sentiens licitè inquit Magum, petitq; ab eo, vt remotis signis illud destruat, & pactum cum dæmone de damno inferendo tollat.

28. ELEAZARVS in Sacro iam ad Canonem perueniens malè remittit paruas hostias, quas Minister pro præsentibus consecrandas primùm affert.

29. ELESBAAN Rex sub graui pœna statuit vectigalia, quæ defraudans Dunaam Mercator non peccat mortaliter.

30. EPPOLLONIVS iteratis votis ad reddenda iniuste parta in quadruplum se obligat, qui tamen non potest ex iustitia sæpius pro illis satisfacere.

31. ERASMVS post percussum Clericum in Succiam proficiscens, ibiq; in morbū lethalem incidens validè absoluitur à Sacerdote Apostata.

32. EUMENTIANVS præter consuetam cambij provisionem pro mille florenis petit insuper 50. flores, si intra tres menses mille illi floreni non reddantur; quod additamentum non tenere soluere Euentius, etiamsi hoc pactum prius cum Euentiano inierit.

33. EUTYCHES ex iusta causa recuperandi debitum suum licitè exigit iuramentum ab Eutyche, etiamsi hunc peieraturum certò sibi persuadeat.

34. FRANCO valde anxius, vtrum, cum in Sacerdotem ordinaretur, ritè & physicè materiam tetigerit, bene consolationem accipit à Confessario, non requiri physicum, sed sufficere moralem contactum ad Sacramenti valorem.

35. GALATIANVS vouet calicem templo prædiuiti, & post factam acceptationem mutat votum, ac calicem illum dat pauperi ædi, idq; ex probabili sententia licitè.

36. GAUDENTIYS ex bonis paterna in Academia

singulis annis facillè 300. florenos expendit, nihilq; studet. Vnde peccat quidem mortaliter contra iustitiam abliguendo tantum pecuniæ contra patris voluntatem: an autem fratribus teneatur ad restitutionē, ex facultate patris & huius voluntate pendet.

37. GELASIVS licet vinum congelatum consecrando peccarit mortaliter, quod resolvere prius vel mutare debuerat: validè tamen illud consecrauit.

38. GELASIA VXOR cognito viri sui adulterio adhuc occulto divorrium ab ipso licitè facit etiam ante Iudicis sententiam.

39. GEMESIVS Religiosus ad curandam rupturam non tenetur admittere sectionem etiam post mandatum Prælati sui.

40. GENNADIVS equum furtim ablatum vendit in extrema postea sua necessitate superveniente; pro quo idcirco satisfacere amplius non tenetur.

41. HATTO Sacerdos urgente necessitate celebrans in mortali post præmissam contritionem non curat quamprimùm confiteri, cum posset, ideoque peccat mortaliter.

42. HERMOGENES æger præsentem iam Parochocū S. Eucharistia inuenitur à Confessario inualidè ab aliquot annis confessus, qui idcirco, si mors imminet, debet post expositionem aliquot peccatorum & generalem accusationem sac. Viatico muniri: si mors non immineat, debet quoque post contritionem elicitam, & propositum confessionis proximè faciendæ sacrâ Eucharistiâ refici.

43. HOSTILIVS refert, in bello Germanico multorum altarium sigilla seu sepulehra esse fracta, vel etiam amota absque alia iniuria, quæ idcirco reconciliatione non indigent.

44. INDVS mercator Catholicus Amstelodami civitate hæreticâ quovis hebdomadæ die comedit carnes ex eo solùm, quasi contra præceptum Ecclesiæ ibi esset præscriptū, & cōsequenter illud nō obligaret; vnde per se loquendo peccat graviter.

45. **KOLBERTVS** Sacerdos cum socio orans & huius pronunciationem non percipiens, præcepto Ecclesiæ non satisfacit.

46. **LANDRADA** in actu coniugali post discessum viri suam ipsa illicitè procurat seminationem.

47. **LAZARVS** ob vinum haustum moritur, quod quia Infirmarius contra Medici præscriptum propinavit, ideo iste peccavit mortaliter.

48. **LABIVS** peractâ confessione memor peccati priùs obliuione præteriti tenetur ante S. Communionem, per se loquendo, redire ad confessionale: si intra istud adhuc existens recorderetiam peccati sic omitti, debet quidem de nouo absolui, non autem nouum habere dolorem.

49. **LEANDER** crucem Indulgentijs V. SS. præditam penitus quidem confregit; quia tamè mox re-integrari curauit, retinet ea indulgentias.

50. **LEMBLA** famulus operibus à Domino præceptis functus multum pecuniæ lucratur arte suâ alijs laborando, quam pecuniam sibi referuare potest.

51. **LEONIDES** contra iuramentum reuocat testamentum suum, idque illicitè quidem, attamen validè, teneturq; secundus hæres restituere hæreditatem illi, qui primò hæres fuit institutus, si iste promissionem acceptarit.

52. **LEONILLA** cum ad incestum metu inconstantem fœminam cadente cogatur à consanguineo viri sui, ideo debitum marito suo reddere, & petere ab eodem potest.

53. **LEOPOLDVS** Princeps Gumefindo Parocho frumentum contra legem eius extra prouinciam euehèti per Ministros hoc aufert, ipsumq; negotiationis prohibitiæ arguit; sed vtrumq; malè; licet aliàs Gumefindus indirectè ad obseruationem legis obligatus venialiter peccarit, non conformando se illi.

54. **MAIORIANVS** postquam rem habuit cum Anna, contrahit cum sorore huius Apollonia ignarus

rus impedimenti ex illicita copula, propter quod dispensatione Papæ indiget, vt Apolloniam ducere in vxorem possit.

55. MAGDALENA octuagies circiter se fornicatam fuisse confitens, & postea resciscens, centies id factum esse non tenetur excessum istum in alia confessione aperire.

56. MODESTVS Religiosus ex Mendicantibus facultate quâdam viuz vocis oraculo olim Ordini suo concessâ etiamnum hodie vtitur, idque probabiliter non malè iuxta Theologos Germaniæ.

57. MARIOPHILVS Sacerdos ex affectu erga B. V. plures infantes baptizat in Nõmine Patris & Filij & Spiritus Sancti: ac Intemeratæ Virginis Mariæ; quâ additione merè accidentali forma substantialis non destruitur.

58. MAXENTIVS res raras & peregrinas, etsi venales non habeat, malè tamen vendit quocunque potest pretio.

59. NARSES Clericus in bacchanalibus larvatus incedens peccauit mortaliter: eum tamen ex ignorantia percuciens non incurrit censuram

60. NELLVS Confessarius aduertit Othonem bonâ fide confessum se inualidè absoluisse, ei tamen hoc non tenetur significare.

61. NEREVS percutit Achillem, quem nouit esse Clericum, attamen putauit esse Achilleum itidem Clericum, quo errore non cuitat excommunicationem.

62. NICANDER Sacerdos ante Sacramentorum administrationem non habet aliam voluntatem, quàm more aliorum Sacerdotum induendi se sacris vestibus, locum designatum adeundi, & cætera consueta faciendi, &c. quæ intentio probabiliter sufficit.

63. ORESTES sæpe labitur cum foemina, quia tamen occasionem huius lapsûs proximam absque fama

mæ nota vitare nequit, cæteraque requisita facit, absolui potest.

64. OSIVS Episcopus ex longiore mora comparentis Patrini ipse sese Patriniū designat, simulq; infantem baptizat, alio ad leuandum infantem ex sacro fonte in sui vicem substituto; quorū illud prius facere potuit: ex posteriore verò cognationem spiritualem contraxit.

65. PALMATIVS vir consularis ciuem in foro impingentem sibi colaphum statim insequitur, & deprehensum lethaliter vulnerat, idque absque peccato.

66. PAPIVS ponit quidem rancorem contra inimicum, huic tamen non exhibet benevolentia signa, quibus eum etiam ab odio destitutum novit: nec ad illa cogi potest, si nimis hoc arduum accidat.

67. PAVSILIPPVS Emphyteuta licet elapso triennio non soluerit canonem Domino suo, non potest tamen iste rem emphyteuticam ingredi, & illum expellere.

68. PERSIVS Sacerdos in calice nondum consecrato celebrat, qui inde peccat quidem mortaliter, nullam tamen incurrit censuram: calix etiam inde iam est consecratus.

69. PETILIANVS firmiter statuit, alicui domino furtim abducere equum, quem licet defectu occasionis morantem consensu suo animet Petilius, iste tamen ideirco non tenetur postea ad restitutionem equi, cum quo ille aufugit.

70. QUINTILLA intra triplam aquæ affusionem sic formam baptismi adhibet: Ego te baptizo in nomine Patris, Ego te baptizo in nomine Filij, Ego te baptizo in nomine Spiritus Sancti; qui baptismus validus est, & non etiam sub conditione iterandus.

71. RACHAELIS parientis proles ex utero manū porrigit, & quia periclitatur, licitè & validè baptizari in ea potest.

72. REYPRECHTVS in vere præsentis anni illicitè contrahit & emit à Rustico omne hordeum, quod per sequentem æstatem ipsi creuerit proximo autumno tradendum iuxta currens huius veris pretium, etiamsi istud in autumno fuerit maius.

73. RONSARDVS furtim in mensa sublegendo cochleare argenteū Nobili cuidam, peccat mortaliter, teneturque ad restitutionem saltem locis sacris, vel pauperibus faciendam.

74. RODOPIANVS rusticus intelligitur in confessionibus hætenus non addidisse numerum peccatorum mortalium, cui idcirco à Confessario non est imponenda repetitio confessionum talium.

75. RICHARDVS ob præuisum impedimentum præuenit Paschalē communionē, vt facere tenetur, si impedimentum illud per totum paschatis tempus duraturum putetur: si verò præter opinionem eodem tempore bona se offerat occasio comunicādi, debet vi præcepti Ecclesiastici in Paschate repetere S. Communionem.

76. RVFA famula laboribus suis plus sibi mereri videtur, quàm ex conuentione habet, idcòque si non gratuitò & absq; animo cõpensandi eos labores tulerit: & augmentum mercedis aliã via obtinere nequeat, occultã compensatione uti potest.

77. RIGOBERTVS Confessarius malè imponit pœnitentias perpetuas.

78. ROMVLVS & ROMVLA contrahere volunt; inter quos impedimentum occultum intercedere solus nouit Romanus, quod aperire tenetur, si malã fecus si bonã fide contrahant.

79. RVFVS grauia peccata exponit apud Confessarium ignotum: leuia apud Ordinarium, vt constanter bonus huic appareat, idque per se absque confessionis invaliditate.

80. RVTILIVS mercatoris filius ex bonis paternis industriã suã multum patri lucratur, otiantibus alijs fratri-

fratribus; vnde aliquam à patre mercedem exigere potest, siquidem aliquid lucri ad ipsum pertinet.

81. SAMVEL Confessarius ex duobus Confessionis filijs non debet vnum laudare, & alterum coram iisdem audientibus præterire illaudatum: nunquam autem saluo sigillo dicere, se huic homini arduam impôsuisse pœnitentiam.

82. SERAPIA dum præcisè dolet, se non dolere, non est disposita ritè ad absolutionem; quamuis ex his verbis legitimus dolor rationabiliter præsumi possit.

83. SERAPHINVS adolescens extra Religionem in statu sæculari vouet paupertatem æquè strictam, atq; obseruat Minoritæ; vnde non acquirit dominium in res mendicando acceptas.

84. SERGIVS dubius de vase quodam argenteo, num ad se potius, quàm ad Sergilium spectet, non potest quidem præscriptionem inchoare, at beneceptam continuare.

85. SIGEFRIDVS Comes reliquit testamento Canonici alicuius Ecclesiæ collegiatæ mille florenos pro cuiusque dignitate ac merito distribuendos, quam tamen rationem Distributor non obseruat, ideoque peccat contra Iustitiam Commutatiuam.

86. THARASIVS etsi interdū veniat primū ad offertoriū: vel si ab initio adfuerit, iterū ante canonem exeat, & post vtramque consecrationē iam peractam redeat: aut si maneat tam diu, saltem ante communionem discedat, nullā tamen harum absentiarum peccat mortaliter.

87. THEODEMIRVS aulicus frequenter meminit apud Principem suum delictorum leuium ab alio aulico commissorum; quo modo peccare potest mortaliter.

88. THEODORVS aduertens se in bello versari iniusto, post animum nocendi positum defendere se potest contra aggressorem, & illam etiam præueniendo occidere.

89. TIMOTHEVS Episcopus malè ait, non posse se ijsæm Ordinandis eodem die conferre quatuor Minores, & Subdiaconatum.

90. TIMOLEON Princeps sæcularis pessimè facit contra immunitatem Ecclesiasticam, Clericos in Minoribus tanquam Laicos tractando.

91. TETRADIVS in iubilæo duas hebdomadas durante ieiunat in priore harum nihil cogitans, aut etiam sciens de iubilæo: in altera dein hebdomade reliqua requisita ad iubilæum præstat; & licet iam ieiunium omittat, nihilominus ratione prioris ieiunij lucratur indulgentias.

92. THEOPHANES adolescens iuxta votum suum sincero animo ingreditur Religionem, & licitè postea pro libitu suo egreditur.

93. TORRELLVS Eremita aiens se ex reuelatione scire se reprobum, potest nihilominus, imò tenetur certo tempore sperare.

94. VALERIANVS Iudex malè facit grauiusque peccat, ex priuata notitia monendo vnam partem ex litigantibus, ex quo capite causam suam firmet, vt Adversario suo præualeat.

95. VENVSTVS & VENVSTIANA coniuges in statu peccati contrahentes vnum tantum peccatum mortale committunt: de quo peccato, dum dolent, impeditum in Susceptione Sacramenti fructum recuperant, & pro assiduis hæctenus rixis pacem impetrant.

96. VIRGILIUS & VIRGILIANVS ineunt contractum Societatis, ille pecuniam, iste operam confert suam; elapso autem triennio nullum reperiunt lucrum, sed solam sortem, quæ ad illum redit, qui eandem posuit.

97. VIVAMANNVS cùm equum conductum, eâ, quâ par est, moderatione fuerit vsus, nihil etiam in conscientia pro eo debet, etiamsi paulò post domum remissus perierit.

98. WILIBRORDVS Sacerdos diebus, quibus à nullo est mercede pro Sacro dicendo cōductus, celebrat nihilominus pro eo, qui proximè numeratâ pecuniâ Sacrum est postulaturus; idque malè, si fructus sacrificij suspenditur postmodum applicandus: bene, si statim applicetur.

99. ZEBINA ex verecundia vnum peccatum suppressens & alia exponens, si positâ verecundiâ eodem Confessario vtatur, & iste in confuso recorderetur statûs pœnitentis, non tenetur singillatim omniâ priora peccata reperere: secus, si alij Confessario confiteatur.

100. ZOËLVS Parochus in cōfessione advertit impedimētū dirimens inter spōsos iam iam accessuros ad S. Eucharistiam, & dein contracturos, quod Zoellus omnibus modis impedire debet; si nihil efficiat, permittere potest.

